

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Міністерство освіти і науки України

Національний університет водного господарства та природокористування

Навчально-науковий інститут економіки та менеджменту

Кафедра міжнародних економічних відносин

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної,
методичної та виховної роботи

_____ О.А. Лагоднюк
“ _____ ” _____ 2018 р.

06-12-61

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ *Program of the Discipline*

ФІНАНСОВІ СИСТЕМИ ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН

FINANCIAL SYSTEMS OF FOREIGN COUNTRIES

_____
(назва навчальної дисципліни)
(name of the discipline)

спеціальність
specialty

292 Міжнародні економічні відносини
292 International economic relations

_____
(шифр і назва спеціальності)
(code and name of the specialty)

спеціалізація
specialization

_____
(назва спеціалізації)
(name of the specialization)

Рівне – 2018

Робоча програма «Фінансові системи зарубіжних країн» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за спеціальністю 292 «Міжнародні економічні відносини». – Рівне: НУВГП, 2018. – 19 с.

Розробники: Валіулліна З.В., кандидат економічних наук., доцент кафедри міжнародних економічних відносин

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри міжнародних економічних відносин

Протокол від «28» _____08_____2018 року № 1

Зав. каф. міжнародних
економічних відносин

_____ (О.М. Сазонець)

Схвалено науково-методичною комісією за спеціальністю 292 «Міжнародні економічні відносини»

Протокол від «28» _____08_____2018 р. № 1

Голова науково-методичної комісії _____ О.М. Сазонець

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Фінансові системи зарубіжних країн» складена для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за спеціальністю 292 «Міжнародні економічні відносини».

Предметом вивчення навчальної дисципліни є формування теоретичних знань щодо світового та вітчизняного досвіду здійснення фінансових відносин, що виникають на різних рівнях економічної системи між державою, юридичними та фізичними особами в зарубіжних країнах, набуття практичних навичок аналізу основних проблем розвитку окремих національних фінансових ринків для подолання розриву та становлення фінансової системи України.

Міждисциплінарні зв'язки: дисципліна «Фінансові системи зарубіжних країн» є складовою частиною циклу професійної підготовки для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за спеціальністю 292 «Міжнародні економічні відносини». Вивчення курсу передбачає наявність систематичних та ґрунтовних знань із суміжних курсів – «Макроекономіка», «Міжнародні економічні відносини», «Міжнародна економіка», «Міжнародна торгівля», «Економіка зарубіжних країн», цілеспрямованої роботи над вивченням спеціальної літератури, активної роботи на лекціях, практичних заняттях, самостійної роботи та виконання поставлених задач.

Вимоги до знань та умінь визначаються галузевими стандартами вищої освіти України.

Анотація

Розбудова ринку та демократії в Україні, реалізація курсу на європейську інтеграцію потребує великої кількості кваліфікованих фахівців, які володіють необхідними знаннями щодо передового світового досвіду управління економічними процесами та поділяють загальноєвропейські цінності. Саме тому подальший розвиток вітчизняної системи вищої освіти повинен йти у напрямку поступового зближення із стандартами країн Заходу, а одним із важливих завдань освітнього процесу є вивчення світового досвіду. Ці знання можна отримати вивчаючи навчальну дисципліну «Фінансові системи зарубіжних країн», яка націлена сформувати у студентів основні поняття з питань структури та основ функціонування фінансових систем зарубіжних країн, розширення та поглиблення теоретичних знань студентів з принципами побудови, основними тенденціями становлення і розвитку фінансових систем зарубіжних країн.

Ключові слова: фінанси, фінансова система, видатки, доходи, глобалізація, міжнародні економічні відносини

Abstract

The development of a market and democracy in Ukraine, the implementation of a course on European integration requires a large number of skilled professionals who possess the necessary knowledge about the best world experience in managing economic processes and share European values. That is why further development of the national system of higher education should go towards gradual convergence with the standards of the Western countries, and one of the important tasks of the educational process is the study of world experience. This knowledge can be obtained by studying the discipline "Financial systems of foreign countries", which aims to form students with the basic concepts on the structure and foundations of the functioning of financial systems of foreign countries, expansion and deepening of theoretical knowledge of students on the principles of construction, the main trends in the formation and development of financial systems of foreign countries.

Key words: finances, financial system, expenditures, incomes, globalization, international economic relations

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань 29 «Міжнародні відносини»	Нормативна	
Модулів – 1	Спеціальність: 292 «Міжнародні економічні відносини»	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		3-й	-
Індивідуальне науково-дослідне завдання: курсowa робота		Семестр	
Загальна кількість годин – 120		5-й	-
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3,5 Самостійної роботи студента – 6,5	Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)	22 год.	-
		Практичні, семінарські	
		20 год.	-
		Лабораторні –	
		Самостійна робота	
		56 год.	-
		Індивідуальні завдання: в т.ч. курсова робота 22 год	
		Вид контролю: курсова роб., залік	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання 53% до 47%.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета вивчення дисципліни – набуття студентами комплексних знань та професійної компетенції з питань структури та основ функціонування фінансових систем зарубіжних країн. Розширенні та поглибленні теоретичних знань студентів з принципами побудови, основними тенденціями становлення і розвитку фінансових систем зарубіжних країн.

Вивчення дисципліни передбачає розв'язання таких **завдань**:

- формування професійних уявлень про підґрунтя функціонування фінансових систем зарубіжних країн;
- набуття вмінь та навиків визначення основних напрямків глобалізації світових фінансових потоків;
- використання у практичній фаховій діяльності стійких умінь та навичок визначати принципи і конкретні форми організації фінансових відносин у різних сферах життєдіяльності суспільства.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти повинні **знати:**

- принципи організації сучасних фінансових систем; значення й місце національних фінансових систем у системі міжнародних економічних відносин;
- особливості організації фінансових відносин у різних країнах світу;
- можливі напрямки удосконалення організації фінансів у різних країнах;
- особливості внутрішньої економічної політики зарубіжних країн.

вміти:

- визначати значення й місце національних фінансових систем у сфері міжнародних економічних відносин;
- об'єктивно та грамотно оцінювати економічні процеси, що відбуваються у світі;
- аналізувати основні проблеми розвитку окремих національних фінансових ринків;
- орієнтуватися в особливостях національних фінансових систем зарубіжних країн;
- аналізувати основні тенденції глобалізації фінансових ринків і спрямованість світових фінансових потоків;

- давати порівняльну характеристику моделей побудови фінансових систем зарубіжних країн;
- використовувати макроекономічні показники для обґрунтування висновків розвитку національних економік.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

Фінансова система індустріально-розвинених країн та країн західної Європи

Тема 1. Поняття, класифікація та склад фінансових систем

Поняття та підходи до визначення фінансової системи. Загальна характеристика окремих ланок фінансової системи. Взаємозалежність фінансових систем різних країн, глобалізм у світовій економіці. Організаційні засади бюджетного устрою в зарубіжних країнах.

Тема 2. Організаційні засади бюджетного устрою в зарубіжних країнах

Керування фінансами зарубіжних країн. Бюджетні системи в зарубіжних країнах, бюджетна класифікація. Структура доходів та видатків державного бюджету. Бюджетний процес і бюджетний рік у зарубіжних країнах.

Тема 3. Податкові системи зарубіжних країн

Економічна природа податків. Принципи оподаткування. Поняття та основні риси сучасних податкових систем. Елементи податкової системи. Класифікація податкових систем. Офшорні зони та офшорний бізнес.

Тема 4. Фінансова система США

Структура економіки США, соціально-економічні показники розвитку. Загальна характеристика фінансової системи США, її структура. Федеральний бюджет: його доходи і видатки. Фінанси штатів і місцевих органів влади. Особливості міжбюджетних відносин.

Тема 5. Фінансова система Японії

Фінансово-економічний розвиток Японії в 90-х рр. Державний бюджет, його склад, структура, динаміка бюджетних доходів і витрат. Характеристика бюджетного процесу в Японії. Організація фінансового контролю. Бюджетний дефіцит і державний борг Японії.

Змістовий модуль 2.

Структура, принципи будови і функціонування фінансових систем зарубіжних країн

Тема 6. Фінансова система Європейського Союзу

Етапи економічної інтеграції в Європі. Характеристика інституціональної структури ЄС. Особливості організації союзного бюджету.

Тема 7. Фінансова система Німеччини

Тенденції соціально-економічного розвитку і фінансова політика ФРН. Територіально-політичний устрій та розподіл повноважень у сфері федеральних фінансів. Загальна характеристика податково-бюджетної сфери. Бюджетна система і бюджетний процес у ФРН. Доходи і видатки федерального бюджету ФРН. Місцеві бюджети ФРН. Фінансове вирівнювання. Особливості боргової політики ФРН.

Страховий ринок ФРН. Особливості медичного страхування у ФРН.

Тема 8. Особливості фінансової системи Китайської народної республіки

Тенденції соціально-економічного розвитку і фінансова політика КНР. Загальна характеристика системи державних фінансів. Бюджетна система і бюджетний процес у КНР. Система оподаткування в КНР. Ресурси бюджетної системи та позабюджетні доходи і видатки органів влади. Державний борг.

Тема 9. Особливості фінансової системи Великобританії

Історичні аспекти становлення фінансової системи та тенденції соціально-економічного розвитку Британії. Загальна характеристика складових системи державних фінансів Великобританії. Бюджетне право і бюджетний процес у Великобританії. Доходи зведеного бюджету Великобританії. Особливості системи оподаткування. Видатки

зведеного бюджету Великобританії. Особливості фінансування соціальної сфери.

Особливості управління державними фінансами у Великобританії.

Страховий ринок Великобританії. Фінансовий ринок Великобританії.

Тема 10. Фінансові системи країн Східної Європи

Структурна побудова фінансових систем країн Центральної та Східної Європи – спільні та відмінні риси становлення і розвитку. Напрямки реформування бюджетних систем постсоціалістичних країн. Порівняльна характеристика складу та структури державних бюджетів Польщі, Болгарії, Угорщини. Особливості функціонування державного сектору економіки. Спільні та відмінні риси проведення приватизації в країнах Центральної та Східної Європи. Проблеми проведення приватизації. Державний кредит: структура і динаміка державного боргу в країнах Центральної та Східної Європи. Адаптація економічної політики країн Центральної та Східної Європи до інтеграційних вимог Європейського Союзу.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	ср		л	п	лаб	інд	ср
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Фінансова система індустріально-розвинених країн та країн												
Тема 1. Поняття, класифікація та склад фінансових систем	16	4	2	-	4	6	-	-	-	-	-	-
Тема 2. Організаційні засади бюджетного устрою в зарубіжних країнах	11	2	2	-	2	5	-	-	-	-	-	-

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Тема 3. Податкові системи зарубіжних країн	12	2	2	-	2	6	-	-	-	-	-	-
Тема 4 Фінансова система США	11	2	2	-	2	5	-	-	-	-	-	-
Тема 5. Фінансова система Японії	10	2	2	-	2	4	-	-	-	-	-	-
Разом за змістовим модулем 1	60	12	10	-	12	26	-	-	-	-	-	-
Змістовий модуль 2. Структура, принципи будови і функціонування фінансових систем зарубіжних країн												
Тема 6. Фінансова система Європейського Союзу	12	2	2	-	2	6	-	-	-	-	-	-
Тема 7. Фінансова система Німеччини	12	2	2	-	2	6	-	-	-	-	-	-
Тема 8. Особливості фінансової системи Китайської народної республіки	12	2	2	-	2	6	-	-	-	-	-	-
Тема 9. Особливості фінансової системи Великобританії	12	2	2	-	2	6	-	-	-	-	-	-
Тема 10. Фінансові системи країн Східної Європи	12	2	2	-	2	6	-	-	-	-	-	-
Разом за змістовим модулем 2	60	10	10	-	10	30	-	-	-	-	-	-
Усього годин	120	22	20	-	22	56	-	-	-	-	-	-
Модуль 2												
ІНДЗ	-	-	-	-	22	-	-	-	-	-	-	-
Усього годин	120	22	20	-	22	56	-	-	-	-	-	-

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		денна форма
1.	Тема 1. Поняття, класифікація та склад фінансових систем	2
2.	Тема 2. Організаційні засади бюджетного устрою в зарубіжних країнах	2
3.	Тема 3. Податкові системи зарубіжних країн	2
4.	Тема 4 Фінансова система США	2
5.	Тема 5. Фінансова система Японії	2
6.	Тема 6. Фінансова система Європейського Союзу	2
7.	Тема 7. Фінансова система Німеччини	2
8.	Тема 8. Особливості фінансової системи Китайської народної республіки	2
9.	Тема 9. Особливості фінансової системи Великобританії	2
10.	Тема 10. Фінансові системи країн Східної Європи	2
	Разом	20

6. Самостійна робота

Розподіл годин самостійної роботи для студентів денної форми навчання:

- підготовка до аудиторних занять – 21 год.;
- підготовка до контрольних заходів – 24 год.;
- опрацювання питань, які не розглядаються на аудиторних заняттях – 11 год.

Усього

56 год.

6.1 Завдання для самостійної роботи

Звіти про самостійну роботу не надаються. Вивчення відповідного матеріалу перевіряється під час поточного та підсумкового контролю знань, захисту індивідуальної роботи.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		денна форма
1.	Тема 1. Поняття, класифікація та склад фінансових систем	6
2.	Тема 2. Організаційні засади бюджетного устрою в зарубіжних країнах	5
3.	Тема 3. Податкові системи зарубіжних країн	6
4.	Тема 4 Фінансова система США	5
5.	Тема 5. Фінансова система Японії	4
6.	Тема 6. Фінансова система Європейського Союзу	6
7.	Тема 7. Фінансова система Німеччини	6
8.	Тема 8. Особливості фінансової системи Китайської народної республіки	6
9.	Тема 9. Особливості фінансової системи Великобританії	6
10.	Тема 10. Фінансові системи країн Східної Європи	6
	Разом	56

7. Індивідуальна робота

Курсова робота для студентів денної форми навчання передбачає виконання аналітичної роботи, яка включає:

- пошук статистичних даних та їх аналіз;
- пошук у наукових журналах 2-3 статей, які висвітлюють аналізовану проблему та їх реферування (виклад основних ідей і пропозицій авторів);
- складання списку використаної літератури та інформаційних джерел.

Кожному студенту видається окреме завдання. Вимоги до курсових робіт для студентів денної форми навчання викладені у методичних вказівках. Загальний обсяг курсової роботи, як правило, не повинен перевищувати 40 сторінок машинописного (виконаного за допомогою комп'ютерної техніки) тексту із урахуванням табличного ілюстраційного матеріалу. Курсова робота складається з титульної сторінки, змісту, вступу, трьох розділів, висновків, переліку посилань, додатків.

8. Методи навчання

При викладанні навчальної дисципліни «Фінансові системи зарубіжних країн» застосовується слайдова презентація (у програмі «Microsoft Power Point»), роздатковий матеріал, ілюстраційні матеріали та графічні схеми.

На практичних заняттях застосовуються:

- ситуаційні завдання;
- кооперативне навчання (робота за методом малих груп);
- моделюючі вправи;
- роздатковий матеріал для виконання графоаналітичних вправ;
- складання есе.

9. Методи контролю

Згідно з навчальним планом дисципліни «Фінансові системи зарубіжних країн» передбачена форма підсумкового контролю – залік. Оцінювання знань здійснюється за 100-бальною шкалою наступним чином:

- результати поточного контролю оцінюються за шкалою від 0 до 100 балів, які за згодою студента можуть бути зараховані як остаточний результат;

- студент має право скласти підсумковий контроль у вигляді заліку, де може додатково отримати від 0 до 40 балів. У такому випадку до набраних під час заліку балів додається 60 балів поточного контролю.

Поточний контроль знань студентів з навчальної дисципліни проводиться у письмовій формі або за допомогою комп'ютерного тестування. Контрольні завдання за змістовим модулем включають тестові та теоретичне запитання.

Контроль самостійної роботи проводиться:

з лекційного матеріалу – шляхом перевірки конспектів;

з практичних занять – з допомогою перевірка виконаних завдань.

Підсумковий контроль знань відбувається на заліку допомогою комп'ютерного тестування чи у письмовій формі у вигляді залікових білетів, які включають 30 тестів (одна правильна відповідь з п'яти запропонованих).

Усі форми контролю включено до 100-бальної шкали оцінки.

Основними критеріями, що характеризують рівень компетентності студента при оцінюванні результатів поточного та підсумкового контролів є такі:

- виконання всіх видів навчальної роботи, передбачені робочою програмою навчальної дисципліни;
- глибина і характер знань навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних та додаткових рекомендованих літературних джерелах;
- вміння аналізувати явища, які вивчаються, у їх взаємозв'язку і розвитку;
- характер відповідей на поставлені питання (чіткість, лаконічність, логічність, послідовність тощо);
- вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач;
- вміння аналізувати достовірність одержаних результатів.

Оцінювання результатів поточної роботи (завдань, що виконуються на практичних заняттях, результати самостійної роботи студентів) проводиться за такими критеріями:

1. Розрахункові завдання, задачі, лабораторні роботи (у % від кількості балів, виділених на завдання із заокругленням до цілого числа):

0 % – завдання не виконано;

40% – завдання виконано частково та містить суттєві помилки методичного або розрахункового характеру;

60% – завдання виконано повністю, але містить суттєві помилки у розрахунках або в методиці;

80% – завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки (розмірності, висновки, оформлення тощо);

100% – завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

2. Ситуаційні вправи, конкретні ситуації та інші завдання творчого характеру (у % від кількості балів, виділених на завдання із заокругленням до цілого числа):

0% – завдання не виконано;

40% – завдання виконано частково, висновки не аргументовані і не конкретні, звіт підготовлено недбало;

60% – завдання виконано повністю, висновки містять окремі недоліки, судження студента не достатньо аргументовані, звіт підготовлено з незначним відхиленням від вимог;

80% – завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки не системного характеру;

100% – завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота										Сума
Змістовий модуль № 1					Змістовий модуль № 2					100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	
10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	

T1, T2... T10 — теми змістових модулів.

Шкала оцінювання курсової роботи для студентів денної форми навчання

Оформлення роботи	Зміст роботи	Вчасна здача	Захист роботи	Сума
20	30	10	40	100

Кожний блок оцінюється окремо і сумується для виведення підсумкової оцінки. Критерії оцінювання кожного окремого блоку визначаються у даних методичних рекомендаціях.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	для курсової роботи	для заліку
90–100	відмінно	зараховано
82–89	добре	
74–81		
64–73	задовільно	
60–63		
35–59	незадовільно з можливістю повторного складання	
0–34	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням курсу	

Результати навчання проставляються за шкалою оцінювання. Позитивні оцінки виставляються тільки тим студентам, які виконали всі види навчальної роботи, передбачені робочою програмою навчальної дисципліни і набрали за результатами поточного та підсумкового контролів не менше 60 балів.

11. Методичне забезпечення

Методичне забезпечення навчальної дисципліни «Фінансові системи зарубіжних країн» включає:

1. Опорний конспект лекцій (у електронному і паперовому носіїві) по всіх темах курсу, у тому числі і для самостійного вивчення.
2. Пакети тестових завдань по кожній темі і в цілому по всьому курсу дисципліни.
3. Методичні вказівки до курсової роботи з навчальної дисципліни «Фінансові системи зарубіжних країн» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за спеціальністю 292 «Міжнародні економічні відносини» денної форми навчання / Валіулліна З. В. – Рівне : НУВГП, 2018. – 28 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ep3.nuwm.edu.ua>
4. Методичні вказівки для практичних занять та самостійного вивчення навчальної дисципліни «Фінансові системи зарубіжних країн» студентами напряму підготовки 6.030503 «Міжнародна економіка» денної форми навчання / Валіулліна З.В., – Рівне: НУВГП, 2016. – 22 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ep3.nuwm.edu.ua/3577/>

12. Рекомендована література

Базова література

1. Карлін М. І. Фінанси зарубіжних країн. Навчальний посібник / М. І. Карлін. – К.: Кондор, 2004. – 384 с.
2. Карлін М. І. Фінанси країн Європейського Союзу: навч. посіб.: [для студ. ВНЗ] / М. І. Карлін; М-во освіти і науки України. – К.: Знання, 2011. – 640 с.
3. Карлін М. І. Фінансові системи країн Західної Європи.: Навч. посіб. / М. І. Карлін. – К., 2009. – 386с.
4. Миргородська Л.О. Фінансові системи зарубіжних країн: Навчальний посібник / Л.О. Миргородська. – Київ: Центр навчальної літератури, 2003 (2008). – 240с.

5. **Фінанси зарубіжних країн: навчальний посібник** / [Кізіма Т. О., Кравчук Н. Я., Горин В. П. та ін.]; за ред. О. П. Кириленко. – Тернопіль: Економічна думка, 2013. – 287 с.

Додаткова:

1. Балацький, Є. О. Особливості бюджетного федералізму деяких країн світу / Є. О. Балацький // Вісник Української академії банківської справи. – 2009. – №2 (27). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/VUABS/2009_2/27.3.06.pdf.

2. Берстембаева Р. К. Организация государственных финансов в отдельных развитых странах. Учеб. пособие / Р. К. Берстембаева. – Алматы: Институт развития Казахстана, 2001. – 189 с.

3. Герасимчук З.В. Міжнародні економічні відносини / З.В. Герасимчук, Л.М. Горбач. – Луцьк: Надстир'я, 2001. – 240 с.

4. Карлін М.І. Державні фінанси розвинутих країн / М. І. Карлін. – Львів, 2010. – 484 с.

5. Михайлов Д.М. Мировой финансовый рынок / Д.М. Михайлов – М.: Экзамен, 2003. – 766с.

6. ОЭСР об оказании помощи беднейшим странам // Бюллетень иностранной коммерческой информации. – 2012. – № 48 (9892) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://89.175.180.7/edata/20/27.4.2012/N48.pdf>.

13. Інформаційні ресурси

1. Кабінет Міністрів України / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua/>

2. Законодавство України / [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.rada.kiev.ua/>

3. Державний комітет статистики України / [Електронний ресурс]. – режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

4. Міністерство закордонних справ України [Електронний ресурс] - [Режим доступу] : <http://mfa.gov.ua/ua>

5. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом і його державами-членами, з іншої сторони [Електронний ресурс] - [Режим доступу] : <http://comeuroint.rada.gov.ua/komevoint/doccatalog/document?id=56219>

6. Евразийское экономическое сообщество (ЕврАзЭС) [Электронный ресурс] – [Режим доступа] : <http://www.evrazes.com/customunion/about>

7. Исполнительный комитет СНГ [Электронный ресурс] – [Режим доступа] : <http://www.cis.minsk.by/>

8. Организация Объединенных Наций (ООН) [Электронный ресурс] – [Режим доступа] : <http://www.un.org/ru/>
9. Asia-Pacific Economic Cooperation (APEC) [Electronic recourse] – [Access point] : <http://www.apec.org/>
10. Association of Southeast Asian Nations (ASEAN) [Electronic recourse] – [Access point] : <http://www.asean.org/>
11. Bank for International Settlements (BIS) [Electronic recourse] – [Access point] : <http://www.bis.org/>
12. Economic Co-operation and Development (OECD) [Electronic recourse] – [Access point] : <http://www.oecd.org/>
13. European Central Bank (ECB) [Electronic recourse] – [Access point] : <https://www.ecb.europa.eu/home/html/index.en.html>
14. Financial Stability Board [Electronic recourse] – [Access point] : <http://www.financialstabilityboard.org>
15. Food and Agriculture Organization (FAO) [Electronic recourse] – [Access point] : <http://www.fao.org/home/en/>
16. International Atomic Energy Agency (IAEA) [Electronic recourse] – [Access point] : <http://www.iaea.org/>
17. International Finance Corporation (IFC) [Electronic recourse] – [Access point] : http://www.ifc.org/wps/wcm/connect/corp_ext_content/ifc_external_corporate_site/home
18. International Fund for Agricultural Development (IFAD) [Electronic recourse] – [Access point] : <http://www.ifad.org/>
19. International Labour Organization (ILO) [Electronic recourse] - [Access point] : <http://www.ilo.org/global/lang—en/index.htm>
20. International Monetary Fund – IMF DataMapper [Електронний ресурс] – [Режим доступу] : <http://www.imf.org/external/datamapper/index.php>
21. Mercosur [Electronic recourse] – [Access point] : <http://www.mercosur.int/>
22. North American Free Trade Agreement (NAFTA) [Electronic recourse] – [Access point] : <http://www.naftanow.org/>
23. Organization of Black Sea Economic Cooperation (BSEC) [Electronic recourse] – [Access point] : <http://www.bsec-organization.org/Pages/homepage.aspx>
24. Organization of the Petroleum Exporting Countries (OPEC) [Electronic recourse] – [Access point] : http://www.opec.org/opec_web/en/
25. The United Nations Conference on Trade and Development (UNCTAD) [Electronic recourse] – [Access point] : <http://unctad.org/en/Pages/Home.aspx>

26. United Nations [Electronic recourse] – [Access point] :
<http://www.un.org/en/>
27. United Nations Industrial Development Organization (UNIDO)
[Electronic recourse] – [Access point] : <http://www.unido.org/>
28. World Bank Group – Data & Research [Electronic recourse] – [Access
point]: <http://econ.worldbank.org/WBSITE/EXTERNAL/EXTDEC/0,,menuPK:476823~pagePK:64165236~piPK:64165141~theSitePK:469372,00.html>
29. World Customs Organization (WCO) [Electronic recourse] – [Access
point] : <http://www.wcoomd.org/en.aspx>
30. World Trade Organization [Electronic recourse] – [Access point] :
<http://www.wto.org/>

